

UITSTAP

EEN DAG AAN ZEE ...

BUSTOCHT NAAR OOSTENDE EN HET ZWIN

Zaterdag 20 oktober 2001

Ik kijk altijd wat benieuwd uit naar deze vrijwel jaarlijkse tocht. Je weet nooit wat het wordt. Het is typisch voor die gekke hobby van het vogelkijken, dat je altijd in het ongewisse bent van wat je wacht. Geen twee dagen zijn immers dezelfde, zeker niet als je in Oostende het staketsel opstapt.

Zo ook die zaterdag. Onderweg hadden we wat regen gehad en ook dat kon dus dik tegenvallen. Maar toen we Wim Jans, gids van de dag, te Brugge oppikten, was de bui al voorbij en het zou vrijwel de ganse dag droog blijven.

Via binnenwegen (want er waren werken op de autosnelweg) loodste Wim ons naar het oosterstaketsel. Op het strand zagen we meeuwen en steltlopers, maar de afspraak was om eerst naar de kop van de pier te gaan om de zeetrek te observeren.

Op de kop was het weer wat drummen voor een goede kijkplaats. De beste plaatsen waren al ingenomen door de hengelaars en die hebben veel ruimte nodig om veilig uit te kunnen werpen. Men moest daar een verdieping bovenop bijzetten : onderste etage voor de vissers, bovenverdieping voor vogelaars. Misschien zouden onze onderburen dan wat last hebben met het uitgooien, maar 't is toch maar dromen....

De zee lag er ontzettend kalm bij. Er was enkel een licht briesje vanaf de landzijde. De zichtbaarheid was goed en het was niet te koud. Alles dus prima behalve de observaties. Om veel waarnemingen te boeken heb je immers beter een noordwesterstorm. Dan worden de zeevogels naar de kust geduwd.

We zagen een paar vluchten Zwarte Zee-eend (2, 1 en 5 ex.), een sliertje Aalscholvers, enkele Rotganzen, wat Smienten, een paar Futen en Visdiefjes en wat meeuwen, waaronder twee keer een Dwergmeeuw, toch voor velen een eerste waarneming. Ook een laag vliegende Middelste Zaagbek verscheen even in het telescoopbeeld.

Na een klein uurtje verlieten we de uitkijkpost en wandelden het staketsel af. Nu was er wel tijd voor de vogels op golfbreker en strand. Er zaten heel wat Steenlopers en Scholeksters, maar spijtig genoeg waren de verwachte Paarse Strandlopers niet op het appel.

Bij de meeuwen, vooral de groepen op het strand, werd gespeurd naar ongewone gasten en Wim beschreef de voor ons paraderende jeugd- en winterkleden en vestigde de aandacht op determinatiekenmerken als poot- en mantelkleuren.

Toch zes soorten werden genoteerd : natuurlijk Kok- en Zilvermeeuw, maar ook

Kleine en Grote Mantelmeeuw, Dwergmeeuw (toch een vijftiental) en zelfs twee exemplaren Geelpootmeeuw. Dan waren er ook wat overvliegende en langs de waterkant neerstrijkende piepers : een flink groepje Graspieper en een paar Waterpiepers. In het aanpalende duinstukje en de heesters bij de busparking werden nog wat vinkachtigen genoteerd : Kneu, Groenling, Vink en overvliegende Witte Kwikstaart en Veldleeuwerik. Een paar mensen hebben zelfs een Rouwkwikstaart kunnen onderscheiden.

Dan reden we naar de Oostendse Spuikom. Daar was de laatste week een zeldzame Zwarte Zeekoet gesignaleerd. We wisten dat de kans hem te vinden niet echt groot was, maar we waagden het maar. We hebben hem dus niet gevonden. Een terecht fiere plaatselijke vogelaar toonde ons wel de fotoreeks die hij van de dwaalgast had gemaakt, maar vertelde er bij dat de betreffende vogel al een paar dagen niet meer gezien was. We noteerden er wel Fuut, Dodaars, Geoorde Fuut, Aalscholver, wat meeuwen en eenden (Wilde, Kuif- en Tafeleenden).

De voormiddag was al behoorlijk gevorderd. 't Werd hoog tijd door te rijden naar het Zwin. In de graslanden tegenover de ingang graasden groepjes Grauwe Gans, wat Wim de gelegenheid gaf het verhaaltje te doen van de reïntroductie van de (verkeerde onder)soort door Guido Burggraeve.

In het Zwinpark werd eerst de cafetaria opgezocht. 't Was zelfs warm genoeg om de broodjes te verorberen op het terras in het najaarszonnetje. Een paar ongeduldigen (ik ook) hadden de picknickzak op de bus aangesproken om wat tijd te winnen. Zelf trok ik op fotojacht, vooral bij de eenden en de steltlopers. Een paar eigenaardigheden trokken de aandacht : een vermoedelijke kruising tussen Kroon- en Witoogend en een vermoedelijke hybride Canadagans met Brandgans.

Na het lunchhalvuurtje werden de troepen samengeroepen voor de gezamenlijke rondgang door het vogelpark : door velen is dit park miskend, maar voor onze cursisten is het vaak de eerste gelegenheid een aantal soorten van echt dichtbij te observeren en dat geeft vaak een ander beeld dan door een verrekijker of telescoop.

Er is ook de kans om eens de verenkleed en bekken van verwante soorten als Wulp en Regenwulp, Grutto en Rosse Grutto, Tureluur en Zwarte Ruiters aandachtig te bekijken. De eenden genoten ook veel aandacht. Ze waren heel actief en kwamen dartelen, plonsen en duiken voor onze ogen. De gewonere soorten konden nog eens rustig 'ontleed' worden en dan zijn er een paar zeldzaamheden die je in de natuur niet zo vaak aantreft als het fraaie Mandarijntje, maar ook Krooneend en Witoogend in de open vijver, Brilduiker, Eider en Topper in de zeevogelskooi samen met Zeekoeten. Langs de reiger- en roofvogelskooien wandelden we richting dijk waar het échte vogelkijken begon.

Op het eerste gezicht lijkt die vlakte vrij leeg. Pas als je ogen gaan inzoemen, zie je de overal aanwezige vogels. Er zijn de eenden in diverse soorten : Wilde Eend, Bergeend, Smient, Wintertaling, Slob- en Krakeenden, Tafel- en Kuifeenden, ze waren er allemaal, zelfs een paar Pijlstaarten. Fuut, Dodaars en Geoorde Fuut werden ontdekt, zelfs een Kuifduiker kon op naam gebracht worden. Er waren de Aalscholvers en talrijk aanwezig de Grauwe Ganzen. Een drietal Kleine Zilverreigers werden ontdekt en persoonlijk denk ik een Grote Zilverreiger gezien te hebben, doch 't was zover weg dat zelfs in de telescoop alleen de algemene lichaamshouding en verhoudingen konden gezien worden. Ook wat steltloperijes waren aanwezig : een paar Steenlopers in wat toch niet hun typische biotoop is, enkele Zilverplevieren, wat Kieviten, Scholeksters, Grutto, Blauwe Reiger ... Er zaten een aantal fraaie Kluten, altijd een fijne waarneming. En natuurlijk waren er ook weer de meeuwen : Stormmeeuw kon aan 't lijstje worden toegevoegd.

Dan trokken we de Zwinvlakte in voor een wandelingetje tot dicht bij de Nederlandse grens.

Op diverse plaatsen werd halt gehouden om de geulen en plassen af te speuren op de aanwezige vogels. De bovengenoemde soorten konden we vaak van wat dichterbij observeren. Diverse Kleine Zilverreigers werden nog ontdekt, alles samen een tiental. In de verte werden een paar Buizerds en een Bruine Kiekendief opgemerkt. Overvliegend waren er enkel zangertjes : Veldleeuwrik, Rietgors en Kneu en stilaan leerden we zelfs de roepjes van Gras- en Waterpieper onderscheiden. Een paar mensen kregen ook een glimp van een Ijsvogel. Veel aandacht ging opnieuw naar de steltloperijes als Wulp, Bonte Strandloper, een Bontbekpleviertje, Zilverplevier, en een hier eerder zeldzame Goudplevier. We genoten van een fraaie waarnemingen van een drietal Groenpootruiters en een Zwarte Ruiter. Ook de flora kreeg wat aandacht en onze gids vertelde over de continue strijd tegen de verzanding, probleem nummer 1 voor het Zwin.

Een Groene Specht op een grazige landtong te midden van het brakke water was de afsluiter van deze wandeling.

Het laatste daggedeelte was voorbehouden voor een wandeling door de aangrenzende Zwinbosjes, langs duinen met bijzonder veel Duindoorn, waarvan ik leerde dat hij eenhuizig is en opmerkte dat ze schijnbaar in groepjes samen staan, een groepje mannelijke planten te midden van schijnbaar veel talrijker vrouwelijke planten. De oranje rode bessen vormen een prima energierijke voedselbron, net op tijd voor allerlei doortrekkende vogels. Hier werden nog een aantal 'alledaagse' vogels genoteerd als Heggenmus, Roodborst en Klein Jantje, alias de dapper zingende Winterkoning. Bij de weiden aan de rand van de Zwinbosjes werd verhoopt op wat roofvogels. Inderdaad kregen we er Sperwer te zien, maar echt schitterend was het er niet. Ook vlogen wat groepen

over : Houtduiven, Holenduiven, Kauwen, Spreeuwen en Grauwe Ganzen op slaaptrek, Staartmezen en Goudhaantjes boven ons hoofd in de boomtoppen, maar we kregen ook een onaangenaam buitje te verwerken, wat ons aanspoorde de bus weer op te zoeken.

Tijd om afscheid te nemen van Wim en hem te danken voor die weer fijn gegidste dagtocht.

Marcel Jonckers

Kauw Zwarte Kraai Torenvalk Buizerd Bruine Kiekendief Spreeuw Aalsolver Fuut Kokmeeuw Turkse Tortel Houtduif Huismus Merel Blauwe Reiger Waterhoen Kievit Graspieper	Vink Zwarte Zee-eend Rotgans Steenloper Grote Mantelmeeuw Scholekster Zilvermeeuw Geelpootmeeuw Kleine Mantelmeeuw Dwergmeeuw Kneu (Auditief) Stormmeeuw Ekster Goorde Fuut Dodaars Wulp Roodborst(Aud.) Buizerd Goudhaantje Kl. Zilverreiger	Tureluur Smient Waterpieper Grutto Groenpootruiter Zanglijster Heggenmus (Aud.) Tjiftjaf (Aud.) Koolmees Holenduif Sperwer Vlaamse Gaai	Middelste Zaagbek Wilde Eend Staartmees(Aud.) Grauwe Gans Ooievaar Kluut Bergeend Groene Specht Pijlstaart Wintertaling Zilverplevier Rietgors Veldleeuwerik Groenpootruiter
--	--	--	---